

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Praxis Beneficiorvm D. Petri Rebvffi Montispessvlani
Ivrvim Doct. Ac Comitiss, Ivrisqve Pontificii Ordinarii
Professoris Paris. & ibidem in supremo Senatu Causarum
Patroni**

Rebuffi, Pierre

Coloniae, 1610

De procuratoris ad resignandum constitutione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63686](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63686)

d. g. tuam. de simo. quia rogans peccat, si ille pro quo orat, non sit idoneus. c. tuam, de etate & qualitate. gloss. in ca. ordinationes. i. qu. plen. de Ripa in capit. cum M. not. 23. de constit.

Verum nec tenetur ordinarius illi conferre, pro quo rogatum est. d. ca. tua. de simon. sed omnia eius arbitrio & fidei committenda sunt: quamobrem rata est ista resignatio veluti multum periculosa, nisi fiat in fraudem mandatariorum, vel nominatorum, seu expectantium. vi in c. fin. de renunc. li. 6. quia vicarii quidam & officiales episcoporum trapezita beneficiorum has procurant, damnantes se, & suos constituentes.

Resignatio in fauorem non fit coram ordinario contra Ssa phil. Et quamuis pura resignatio debeat esse coram ordinario, & conditionalis tanquam simoniaca non valet. per gl. & doct. in ca. ex parte. i. de offic. deleg. tamen Staphil. in tract. de iuris gratia. ii. de variis modis vacand. vers. possit tamen. firmat aliquem posse in resignatione exprimere, quod in mente gerit, dicendo, resigno in fauorem talis: & ubi casu cessat pactio, & conditio, siue modus, quia expressio eorum, quae tacite insunt, nil operatur etiam in spiritualibus. gl. in c. significasti. de elect. gloss. 2. & ibi Favor. in c. ad auariciam. 2. de rescript.

Ego contrarium existimo verius, quia conditio expressa in fauorem, licet non dicatur non alias, tamen inducit simoniam, nampe omnis conditio. c. quam pro. i. q. 2. & c. cum pridem. & cap. si. de patris. Et non inest tacite, quod vni magis conferatur, quam alteri: vnde dicitur collator exercere liberalitatem conferendo vni potius quam alteri. c. relatum. de prob. c. vno de ecclesiastic. benefic. quod non faceret, si teneretur illi conferre, in cuius fauorem resignatum est. l. ven. legatum. ff. de admend. leg. Et in spiritualibus expressio eorum, quae tacite insunt inducit simoniam. gl. in cap. vno. de clericis non resident. in 6. vel iuram. c. si sieneraueris. ubi glo. 14. q. 3. Roma. cons. 590. & in additio. ad Fel. in cap. nouit. de iudic. & ita seruatur. nam si resignaret quis in fauorem coram ordinario, possit illud beneficium per simoniam collatum à Papa impetrari post

ordinarii collationem: ideo non debet fieri quicquid dicat Staphil.

De Procuratoris ad resignandum constitutione.

Sciendum est quod resignare potest quis per se, & per alium, scilicet per procuratorem habentem speciale mandatum. cap. cum olim. §. quia verò, de offi. deleg. l. i. iurandum ex conventionione. §. si procurator. de iur. iur. ff. Hostien. in summa. de renuncia. §. quis renunciare.

1. Interdum quis impraesentiarum non resignat, sed procuratorem vel procuratores ad resignandum coram Papa, vel eius legato constituit, seu coram alio collatore: nam si quis resignaret in patria illud beneficium itatim impetrari posset ab alio tanquam vacans, ob id debet sic procuratores constituere, vt coram Papa, vel alio potestate habente resignatio fiat: & beneficium eo casu conferri non poterit alteri, quia simulatq; fiet resignatio, Papa vel alius collator prouidebit.

2. Vnde ex stylo curiae non valet impetratio beneficii facta per resignationem talis N. quia iam est facta collatio, & statim: ideo non dicitur vacare per resignationem, quare impetrari debet alio modo, si possit, vt per inhabilitatem & incapacitatem eius, cui fuit collatum per resignationem, sed non per resignationem.

3. Veruntamen potest impetrari tanquam vacans per celsionem, & prouisionem non acceptatam à tali N. ca. si tibi absenti. de prob. lib. 6.

4. Constituitur autem hic procurator per instrumentum publicum, vel per literas etiam priuatas. clem. i. de procu. l. i. & l. si dū quomo procuratorem. ff. eo. sed hoc rarum est, & vix recipiuntur priuatae literae ad resignandum.

5. Sed regulariter in his resignationibus instrumentum solet esse publicum, ad vitandum falsum, cui debet subscribere resignans: vt est lege Regia cautum: imò ille notarius, qui scribit se esse procuratorem constitutum, non posset resignare: nec faceret

fidem illud instrumentum: ut docet Barto. in Lex sententia. ff. de testa. turel. & Guido Pape in de. Delphi. q. 126. an in hac curia. Bal. in iudices. C. de fide iur. & sic fuisse decifum in magna Curia Neapoli. refert. Matt. de Afflictis, decif. 317. in causa.

7. Certus etiam debet esse procurator
ber esse pro constitutus, & sic in instrumento nomina-
curator ad tus alioqui non valet procuratorium. l. 2.
resignandi. ff. de procurator. glo. in L. tutor incertus. ff. de tes-
tament. tutel. scilicet ob falsum vitandum: ut
docet Ioan. de Grassis. in tract. de subst. procura.
in verbo certos. facit tex. in l. si bina tabule. ff. de
iustro testam. Alioqui tolleretur facul-
tas reuocandi procuratorem, & intimandi
ipsi procuratori incerto. clem. 1. de renun-
cia. scripti in rubr. de nomina. Reg. S. 1. in verb. e-
tiam. per cessionem.

8. Ec sic non valent procuratoria vacua,
quæ in albo dimissa vocat. Chassa. in consue-
tud. Burgund. rubric. Des droits & apparie-
nans. §. quinto glos. sans procuracion nime. 8.
quod improbat Boer. in decif. Burdegal.
quest. 274. an valeat. colu. 2. per tex. in lib. no-
minatum legatum accipiendum est, quod à
quo legatum sit intelligitur, licet nomen
pronunciatum non sit. ff. de legatis tercio.
sed ille tex. parum ad hoc facit: quia suffi-
cit quidem, quod intelligatur, de quo sen-
ferit. idem habetur in l. 1. & 2. ac sequ. ff. de
lib. & posth. sed quando nullus est nomina-
tus, non potest intelligi de quo senserit
constituens, ergo, &c.

9. Tamen idem Boer. dicit semper vidif-
se obseruari, ut siue expleantur illa pro-
curatoria ante, siue post, nihilominus valere:
quia postquam sunt expleta, nemo con-
queritur, ideo sustinentur potius de con-
suetudine, quam de iure. ego dicerem non
valere, si non sint expleta à notario, qui
confecit instrumentum; saltem si scripse-
rit aliquem procuratorem in instrumen-
to, quia non est certus procurator.

10. Verum procurator sine speciali man-
dato resignare non potest, quia nec aliena-
re. c. qui ad agendum, de procurator. lib. 6. Car-
dato non potest. & alii in clem. vna. de renunc. & quia id
est nec ac- quod nostrum est, sine facto nostro à no-
ceptare. bis euelli non potest. l. id quod. ff. de regulis.

iuris. sic nec acceptare sine speciali manda-
to: quia per illam obligatur beneficiarius,
cuius consensus requiritur. ca. 1. & ca. ne ca-
prande, de concess. prebend. in 6. ubi docto. in cle-
men. 1. in verb. presentis. illo titul. in sexto. Imol.
& alii in cap. accedens, de prebendis. scripti in
glos. vltima. titulo de electio. derogat. in con-
corda.

11. Speciale mandatum dicitur, quando
nominatim est expressum beneficium, &
aliter resignatio non valet, etiam si esset
procurator generaliter constitutus ad re-
signandum omnia, & quæcunque benefi-
cia, quæ constituens habet, nec in vim pro-
curatorii generalis potest beneficium resi-
gnari: ut l. Regia cautum est titul. De
la reformation des provisions Apostoliques,
art. 10.

12. Sufficeret tamen habere mandatum
ad acceptandum beneficia. Panor. & alii in
d. c. accedens. quia hoc favorabile est, alte-
rum odiosum. Vnde si quis potestatem ha-
beat acceptandi beneficia, & dignitates, &
quæcunque alia beneficia acceptare pote-
rit, quia constitutio procuratoris ad ac-
ceptandum est favorabilis. & sic late inter-
pretanda: vno. doct. in c. sedes de rescr. ca. 1. de
procur. in 6. Sic nominatum consuluit Bertran.
conf. 226. questum est nu. 2 in 3. vol. ex 1. editio.
melius esset tamen exprimere dignitates
& curata, secundum eum.

13. Limitarem quando ex illa accepta-
tione procuratoris dominus priuaretur non potest
beneficio meliori, tunc non videtur ad hoc procurator
constitutus. l. si procurator. vbi las. plenè. ff. de beneficiis
condic. indeb. vnde vidi procuratorium, quo per quod
aliquis constituerat procuratorem ad ac-
ceptandum beneficia: & constituens habebat
beneficium optimum curatum: pro-
curator acceptauit minimum curatum,
sed dixi per pacificam possessionem istius
habitam, à procuratore non vacare pri-
mo: quia non videtur ei ad hoc data po-
testas priuandi dominum beneficio ma-
iori pro minimo, sed acceptandi benefi-
cium simplex, per cuius adeptionem non
priuabitur primo.

14. Sed si quis absque mandato accepta-
uerit nomine Titii beneficium, & Titius
postea habere.

posse à ratam habuerit illam acceptationem: valebit illa acceptatio. *doct. in cap. accedens, de preb. gl. in c. quam sit, de preb. lib. 6. glof. & doct. in c. nonnulli, in fin. de rescr. Chafsa. in consuetud. Burgund. in §. 5. gl. sans procuracion. inul. des droit appartenans à genis mariez. vbi dicit se consuluisse.*

15 Dummodo non sit alteri ius quæsitum ante ratificationem: quia ratihabitio retrotrahitur, & mandato comparatur. *per reg. ratihabitionem, de regul. iur. in 6. nec valet acceptatio facta per vnum procuratorem, si sint duo, sine clausula infolidum, per gl. & doct. in c. si quis iusto, de elect. in 6. & in cap. si duo, de procurat. lib. sic docet Paul. Cast. consil. 281. in causa. num. 8. in 1. vol.*

16 Item constitui non potest procurator ad acceptandum & resignandum simul, vt ex illo procuratorio possit & acceptare, & resignare. Acceptare quidem poterit, sed cum non habeat quid resignet tempore quo fuit constitutus, etiã postea resignare non poterit, sic nec ad resignandum procuratorem constituere: *vt plene scripsi in tract. nomina, quæst. 14. num. 12. vbi allego Arestum post Do. de Rota. decis. 709. vbi posuit in antiq.*

17 Procurator quilibet constitui potest tam ad acceptandum, quam ad resignandum [dummodo constituatur procurator ad resignandum, quando quis beneficium obtinet, vt dictum fuit,] siue sit clericus, siue laicus, siue secularis, siue religiosus. *gl. & doct. in clem. vna, de renun. scripsi in tract. nomi. quæst. 14. Staphil. in tract. de liter. gratie, rubr. de vi & effectu claus. vers. an autem laicus: licet Collecta. videatur tenere contrarium in c. 2. col. 2. de rerum permutat.*

18 Item resignatio vi procuratorii anno elapso facti, non valet: vt lege regia cautum est, inul. *De la reformation des provisions, etiã si facta esset ante regiam legem, vt declarauit Rex anno 1551, die 19. Aprilis. quia voluntas mutata præsumitur ex longinquitate temporis, l. peregre. ff. de acqui. possess. nec præsumitur quis velle resignare beneficium, quod multis laboribus acquisiuit, per c. super hoc, de renuncia. & c. qui non*

est verisimile, de presumpit. & gl. in reg. cancell. 43. dicit cancellarium non solere admittere procuratoria ad resignandū post annum: & sic censuit Senatus Tholosanus anno 1544. vt scripsi in tract. de pacifi. posses. nu. 145. ex quo Aresto emanauit lex illa Regia, in dict. tit. De la reformation des provisions.

19 Etiam non recipiuntur procuratoria ad resignandum officia coram Rege post annum: vt sæpius vidi.

20 Ita nec Placet Regis quo ad Episcopatum, & abbatiarum, & aliorum beneficiorum electiuorum nominationes, potest expediri post sex menses: vt est edito Regio cautum.

21 Ad hæc procurator constitutus ad resignandum coram Papa, non poterit resignare coram ordinario, vel alio: nam excederet mandatum, & sic non valeret, *per cap. cum dilecta, de rescript. ideo solet in literis procuratorii apponi, quod possit resignare coram Papa, ordinario, vel alio potestatem habente: prout resignantibus placet amplam cõcedere potestatem suis procuratoribus: & vidi interdum resignationem pronuciari nullam, eõ quod habens solum mandatum resignandi coram Papa, resignauerat coram episcopo.*

22 Item procurator generalis resignare non potest, quia donandi potestatem non habet. *l. procurator cui, ff. de procurator. cap. 2. illo tit. in 6. Etiam si liberam habeat administrationem, nisi expressè data sit ea potestas. c. si de offi. vicar. in 6. licet Compost. teneat contra, per c. is cui, de elect. in 6.*

23 Sed hodie in hoc regno decusum est istud dubium per legem regiam, quam superius adduxi: qua cautum est nullum procuratorem resignare posse ex procuratorio generali: & d. c. is cui, allegatum mecum facit: quia generalis procurator ibi non potest alienare, & sic nec resignare. [Vnde aliàs consului pro mandatario, cuius nomine procurator acceptauerat beneficium de terius, licet melius optare deberet per c. si plurib. de preb. in 6. vt illa acceptatio non præiudicaret dicto mandatario, quia illi iam erat ius quæsitum ad melius, cui iuri

Placet Regis non expediri post sex menses.

Procurator constitutus ad resignandum coram Papa non poterit coram ordinario resignare.

Procurator generalis non potest resignare.

non poterat derogare procurator generalis, nisi haberet speciale mandatum eligendi deterius. Nam in hoc requiritur expressum mandatum, ut scripsi in tit. de elect. derog. in concor. nam eligendo deterius, videtur quodammodo permutare cum meliori, quod non potest facere sine speciali mandato procurator, nec beneficium renunciare. *Cle. vna. de renunc. alijs ibi adduxi rationes in dicto meo consilio.*

Ante receptum mandatum procurator potest resignare. 24 Adde quod procurator etiam ante receptum mandatum potest resignare, dummodo certior factus sit se esse procuratorem, & verum sit: ut decidunt Dom. de Rota, dec. 145. si procurator. in not. dicentes hoc seruari in Rota, & dec. 248. in antiq. & Alex. conf. 146. in causa, col. vlt. in 5. vol. & ita seruari de consuetudine scribit Boer in de. Burdeg. q. 274. an valeat. abunde Francis. Curt. conf. 63. præsupponitur.

Mandatum procuratoris quomodo debet innotescere procuratori. 25 Et hoc mandatum ei innotescat oportet per nuncium, vel epistolam domini, non alterius, per l. i. ff. de contrah. empt. hoc docet Hippol. Mars. in l. si quis ne, num. 64. ff. de quest. dixi in prox. tractat. de liter. obl. num. 22. in 1. tomo const. regiar. Nam si hoc fieret ad relationem extranei, summanaferetur confusio, & incertitudo, & quã sepius illuderetur Papæ, vel alijs collatoribus, ut quia constituens potuit reuocasse mandatum, sicq; desierit esse procuratoris, qui fuerat constitutus ad resignandum, quam reuocationem continget extraneum ignorare.

26 Ideo expectet procurator vel procuratorium, aut literas domini, nec alijs expeditat propter voluntatis mutatione, quæ potuit esse, tum ad vitandum fallum, unde legeregni videmus cautum, ut non recipiatur quo ad possessorium resignatio à procuratore facta ante receptum procuratorium, in tit. De la reformatio des prouisions, art. 10. & seq. in ordin. Reg.

Exhiberi debet procuratori. 27 Et si petatur ab eo procuratorium, illud debet exhibere, & in forma publica; alijs non valebit actus. teste Bar. per illum. rex. in l. si quis inficiatus. ff. de pos. & ibi Alex. in additio. ad eum, & conf. 78. in 5. vol. Bald. in rubr. C. de pos. in 4. q.

28 Beneficium autem resignatum in curia, dicitur vacare in loco, in quo procurator resignat, non eo loci ubi est constitutus gl. & doct. in clem. 1. ut lite pendens. vnde si quis constituat procuratorem hic Paris. qui resignet in curia, in curia vacare censebitur non Paris. quia in renunciatione procurator non præstat nudum ministerium, non enim dicit talis N. renunciat, sed ego procuratorio nomine: ideo si nudum præstaret ministerium, vacaret in loco, quo facta fuit constitutio: ut plenè declarat. Bonifa. in d. clem. 1. in decima concl. & Petr. Paris. conf. 10. bonum ius, in 4. vol.

29 Consensus procuratoris interuenire debet, alioqui non expeditur resignatio, ut in reg. can. 43. si tamen quis constituerit procuratorem ad imponendam pensionem beneficio, quod sperat, si demum ei conferatur, poterit procurator consentire pensioni, licet beneficium non esset suum tempore constitutionis: ut plenè consuluit Paris. conf. 43. in 4. vol. facit. gloss. & doct. in cl. vlt. de rescript.

30 Si tamen procurator semel consenserit, & fuerit expedita resignatio, sed inhabili, & incapaci, si quis postea beneficium illud impetret, non requiritur alius resignantis, nec procuratoris consensus: ubi semel est præstitutus, quia intelligitur de primo. l. boues. §. hoc sermone, ubi plenè scripsi. ff. de ver. signif. cap. non potest, de præb. lib. 6.

31 Constitutio ista procuratoris sponte fieri debet: alijs per metum facta non valet. cap. accedens, de procu. & quia non censetur esse consensus saltem liber. Panor. & alii. in cap. Abbas, de his que vi. qui Ro. sing. 753. constitutio procuratoris: & plenè Probus in addit. ad lo. Monach. rub. de renuncia. lib. 6. ideo Episcopi Placentini resignationem non valuisse, qui ad præceptum Regis renunciauerat, consuluit Dec. conf. 219. viso puncto. q. 1.

32 Vnde anno 1510. die 12. Aprilis fuit condemnatus à Senatu Episcopus Trecoren. ad certum libras Paris. & ad expensas, damna & interesse, eo quod receptorem suum in carcerem detruserat, quod nol.

nolet resignare beneficiū, & eidem Episcopo mutare centū aureos: quod probatur in cl. multorum de penis. & saepius Episcopi destituunt suos officiales, qui eis reculant pecunias sub nomine mutui dare, vt quandoq; famelicos Episcopos [vidi exercere, qui priuadi episcopatu essent.]

Cancellatū 33 Notandum est, quod si instrumentū procuratorii sit cancellatum, nullam facit fidem, nec vi talis instrumenti valebit procurator postea resignare: quod si resignauerit, non valebit resignatio. arg. l. indulgentiam, vbi doct. C. de solutio. & l. si chirographum. ff. de proba.

34 Limitatur quando post resignationem reperiretur cancellatum: tunc enim non vitaretur iam admissa resignatio, per regul. factam legitime non retractatur, &c. & multa tenent facta, quæ fieri prohibentur. l. patre. ff. de his qui sunt sui, vel alieni iuris. & dicit Bald. in l. si vnus, in fine. C. de testam. quod si instrumentum productum fuit sine macula, demum apud notarium actorum inueniatur maculatum, per hoc fides instrumenti non minuitur, allegat. l. ff. si tabula testamenti nulle extat. & l. gesta. in arg. C. de re iudicata alioqui esset in potestate partis reuocare quod bene gestum est.

Cancellatū 35 Inō illæ cancellations inualidæ factæ à magistratibus: vel tabellionibus sine causæ cognitione non detrahunt fidei scripturæ iecundum Bald. in l. si preces, circa fin. C. quomod. & quando iudex. Sequitur las. cons. 47. Ex facto, in fin. in r. vol. vbi etiam dicit sententiam cancellatam probare, vt per Bar. in l. acta. col. vi. prim. q. pen. ff. de re iudi. Bald. in l. emancipatione. C. de fi. de instr. & qui est indebitè de matricula cancellatus: non habetur pro cancellato. Bal. in l. scriuarios. C. de testam. mili.

Conuentio 36 Item conuentio de permutando cū beneplacito Papæ etiam cum instrumento obligatorio non obligat partes, quò minus possint penitere, & pro vnus etiam voluntate reuocare ante implementum. l. ff. de rerum permuta. l. si pecuniam, de conditio. causa data, etiā si partes iurauerint non reuocare: sed reuocans erit periusus.

gloss. in singul. in cap. fin. de procur. in 6. abur. de Boer. in dec. Burdegal. quest. 207. ad secundam, dicens ita seruari in praxi. [Sed si partes conuenerint sub beneplacito Papæ, si illi placuerit & approbauerit conuentionem, vna pars non poterit reuocare post Papæ confirmationem. cap. venerabilis. de confir. vtili. facit. l. fin. C. de contrah. empt. cap. super eo. de condit. apost. sic cogitur quis credere post petitam credendi licentiam. l. quidam. de renunciat. gloss. in Clem. vna. illo titul. & post postulationem presentatam Papæ partes non possunt rescilire, aliàs semper illuderetur Papæ. cap. bona. 2. de postulatione prelatorum.]

37 Si tamen vna pars semel resignauerit, altera non, illa poterit compelli ad resignandum: vel ita resignans ad suum si malit poterit redire beneficium, per. d. l. i. in fin. & l. naturalis. §. i. ff. de prescript. verb. Collecta. in c. 2. & c. cum olim. in fin. de rerum permut. prouinciale. fol. 37. verb. duo tractauerunt. post Feder. cons. 156. punctus talis.

38 Sed post collationem vtraque respectiue etiam à Papa factam, si vtraque pars velit rescilire ab illa permutatione, & remanere in suo beneficio, possunt hoc petere à Papa, qui iterum conferret eis, & permittet remanere non obstante permutatione: vt docet Lappus allegatione 89. in Dei. & c. factum. [Etiam postquam procuratoris constitutio ad resignandum est Papæ presentata, non potest fieri reuocatio à constituyente, per supradicta, & sera prece subuenire sibi resignans desiderat. l. 2. C. de iuris & facti igno. Id vidi in nominatione regia semel Papæ presentata quam Papa differebat amittere, vt reuocari interim procuratorium non posset. esse Calder. consil. tit. de electio.] Alia de constitutione procuratoris poterit quisque supplere.

De Resignatione conditionali, quam in fauorem vocant.

Nunc dicendum est de resignatione conditionali, & primo coram quo fieri possit. Respon. quod coram Papa

Conditionalis resignatio coram Papa